

ประเทศไทย

ปกป้องหลักการประชาธิปไตย ยกคำร้องให้ยุบพรรคก้าวไกล

ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยชะตากรรมของพรรคก้าวไกลในวันพรุ่งนี้

(กรุงเทพฯ, 6 สิงหาคม 2567) –ทางการไทยควรปฏิเสธความพยายามของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะให้ยุบพรรคก้าวไกลซึ่งชนะการเลือกตั้ง และสั่งห้ามผู้บริหารพรรคดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลา 10 ปี พอร์ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้ โดยคาดว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องให้ยุบพรรคในวันพรุ่งนี้

“ความพยายามยุบพรรคก้าวไกลเป็นการโจมตีโดยตรงต่อหลักการประชาธิปไตย และบั่นทอนพันธกิจของประเทศไทยที่มีต่อสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง” เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหาร พอร์ตีฟายไรต์ กล่าว “ปฏิบัติการครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการใช้กฎหมายโจมตีพรรคฝ่ายค้านทางการเมือง ซึ่งเป็นพรรคที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย รัฐบาลไทยต้องให้ความสำคัญต่อบูรณภาพของระบบเลือกตั้ง และประกันว่าพรรคการเมืองจะสามารถดำเนินงานได้โดยไม่ถูกรบกวนอย่างไม่เป็นธรรม”

ในวันที่ 3 เมษายน 2567 ศาลรัฐธรรมนูญได้รับพิจารณาคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ยุบพรรคก้าวไกล และห้ามไม่ให้ผู้บริหารพรรคดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลา 10 ปี คำร้องนี้เกิดขึ้นเนื่องจากพรรคก้าวไกลได้เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญาของไทย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำความผิดฐานหมิ่นประมาทกษัตริย์

ในคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้อ้าง คำวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญไทยเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2567 ที่เห็นว่าข้อเสนอให้แก้ไขกฎหมายมาตรา 112 ของพรรคก้าวไกล เป็นการล้มล้างระบอบปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของไทย ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า การสนับสนุนให้แก้กฎหมายดังกล่าว เป็นความพยายามเพื่อ “ล้มล้างระบอบปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข” ซึ่งขัดต่อมาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญของไทย

ในคำแก้ต่างอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรที่ยื่นต่อศาลเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2567 พรรคก้าวไกลอ้างว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจพิจารณาคดีนี้ และกระบวนการยื่นคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย พวกเขายืนยันว่าคำวินิจฉัยก่อนหน้านี้เกี่ยวกับการเสนอแก้กฎหมายหมิ่นประมาทกษัตริย์ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีนี้ และพรรคไม่ได้มีเป้าหมายล้มล้างระบอบการปกครอง ประการสุดท้าย ในคำแก้ต่างยังย้ำว่า การสั่งยุบพรรคการเมืองควรเป็นมาตรการขั้นสุดท้าย ซึ่งคำสั่งห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองควรได้สัดส่วน และควรจำกัดให้มีผลเฉพาะกับกรรมการบริหารพรรคบางคนเท่านั้น อีกทั้งพรรคก้าวไกลยังอ้างว่าศาลไม่มีอำนาจในการสั่งห้ามสมาชิกพรรคจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกด้วย

ข้อเสนอให้แก้ไขมาตรา 112 ของพรรคก้าวไกล เสนอให้ลดโทษจำคุกสูงสุด กรณีที่เป็นการหมิ่นประมาทกษัตริย์จาก 15 ปี เหลือหนึ่งปี และ/หรือปรับไม่เกิน 300,000 บาท ทั้งยังเสนอในกรณีหมิ่นประมาทพระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ให้มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และ/หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท ที่สำคัญ การแก้ไขกฎหมายครั้งนี้ กำหนดให้มีข้อยกเว้นบทลงโทษฐานหมิ่นประมาท กรณีที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำโดยสุจริต

ตามกฎหมายระหว่างประเทศ การจำคุกถือเป็นบทลงโทษที่ไม่ได้สัดส่วน เกินขอบเขต และไม่จำเป็นต่อความผิดฐานหมิ่นประมาท และโทษจำคุกต่อการหมิ่นประมาท ยังมีผลในเชิงสร้างความหวาดกลัวต่อการใช้เสรีภาพในการแสดงออก

ความพยายามที่จะยุบพรรคก้าวไกล สะท้อนถึงแบบแผนบางอย่างในการเมืองไทย ที่รัฐบาลพยายามตอบโต้พรรคการเมืองฝ่ายค้านที่มีคะแนนนิยมสูง ตัวอย่างเช่น ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563 ศาลรัฐธรรมนูญ **วินิจฉัย** ให้ยุบพรรคอนาคตใหม่ (อนค.) ซึ่งเป็นพรรคก่อนที่จะกลายเป็นพรรคก้าวไกล และสั่งให้ตัดสิทธิทางการเมืองแกนนำพรรค ทั้งธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ หัวหน้าพรรคอนาคตใหม่ และปิยบุตร แสงกนกกุล ศาลเห็นว่าการให้เงินยืม 191.2 ล้านบาทของธนาธรต่อพรรคอนาคตใหม่ ผิดกฎหมาย เพราะเกินจำนวนเงินรับบริจาคต่อบุคคลต่อปี นอกจากนี้ พรรคการเมืองใหญ่อื่น ๆ ที่เคยถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรค เนื่องจาก “ละเมิดกฎหมายเลือกตั้ง” ยังรวมไปถึงพรรคไทยรักษาชาติ (ถูกสั่งยุบเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2562); พรรคมีชัยมาธิปไตย พรรคชาติไทย และพรรคพลังประชาชน (ยุบทั้งสามพรรคพร้อมกันในวันที่ 2 ธันวาคม 2551); และพรรคไทยรักไทย (ยุบเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2550)

ในเดือนพฤษภาคม 2566 พรรคก้าวไกลได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดจากการเลือกตั้ง คิดเป็น 37.99% ของคะแนนทั้งหมด และได้ผู้แทนราษฎรจำนวนมากที่สุดในรัฐสภา กล่าวคือ 151 ที่นั่งจาก 500 ที่นั่ง

“คำวินิจฉัยของศาลในวันพรุ่งนี้ จะตัดสินอนาคตของประชาธิปไตยในประเทศไทย ที่ผ่านมาพรรคการเมืองฝ่ายค้านต้องเผชิญกับภัยคุกคามผ่านการใช้กฎหมาย ทั้งการสั่งยุบพรรคและห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง” เอมี สมิธกล่าว *“เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่รัฐบาลไทยต้องแสดงให้เห็นพันธกิจที่มีต่อกระบวนการเลือกตั้งที่เป็นธรรมและไม่ลำเอียง และต้องคุ้มครองพรรคที่ได้รับเลือกจากพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย”*

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ:

เอมี สมิธ ผู้อำนวยการบริหาร พอร์ตตีฟายไรต์

โทรศัพท์: +66 87 795 5454

อีเมล: amy.smith@fortifyrights.org

ทวิตเตอร์: [@AmyAlexSmith](https://twitter.com/AmyAlexSmith), [@FortifyRights](https://twitter.com/FortifyRights)